

Województwo opolskie cechuje najwyższy wśród wszystkich województw poziom depopulacji (w latach 2002-2012 liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu o 4,8%) i najniższą dzietnością (wskaźnik ten w 2012 roku wyniósł 1,15), a projekcja demograficzna pokazuje, że spodziewany jest dalszy znaczący spadek liczby mieszkańców. Aby przeciwdziałać zrealizowaniu się tego pesymistycznego scenariusza władze województwa opracowały Program Specjalnej Strefy Demograficznej – mający obowiązywać do 2020 roku.

Głównym celem programu ma być wzmocnienie i wykorzystanie potencjału demograficznego województwa opolskiego. Jak wskazują autorzy projektu wzmocnienie potencjału ma nastąpić zarówno w aspekcie jakościowym – w obszarze przedsiębiorczości, innowacyjności, edukacji, kultury, jak i w ujęciu ilościowym – poprzez działania sprzyjające podejmowaniu decyzji o rodzicielstwie, zatrzymaniu mieszkańców w regionie oraz zachęcające ludzi z zewnątrz do zamieszkania w województwie.

Priorytetowe obszary realizacji Programu zostały pogrupowane w cztery pakiety odpowiadające poszczególnym etapom życia ludzkiego od narodzin, aż do wieku senioralnego. Są to kolejno:

- pakiet „Praca to bezpieczna rodzina” ukierunkowany na zwiększenie liczby i poprawę jakości miejsc pracy w regionie, rozwój biznesu społecznie odpowiedzialnego oraz tworzenie sieci regionalnych powiązań biznesowych. Inicjatywy, które mają pomóc realizacji tego pakietu to miejsca pracy (w tym objęcie udziałów w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej), opolski model odpowiedzialności za pracowników (w tym prorodzinna organizacja zatrudnienia i pracy) oraz opolskie forum dialogu społecznego;
- pakiet „Edukacja a rynek pracy”. Działania tu przewidziane obejmują kształtowanie i wspomaganie rozwoju osobowego uczniów, poprawę przygotowania praktycznego absolwentów szkół, dopasowanie oferty kształcenia do potrzeb gospodarki regionu, wspieranie działań wzmacniających przedsiębiorcze postawy mieszkańców, wspieranie procesu edukacyjnego uczniów z rodzin reemigrantów i imigrantów oraz dostosowanie kwalifikacji osób dorosłych do zmieniających się potrzeb gospodarki. Inicjatywy przyporządkowane temu pakietowi to opolski system rozwoju osobowego ucznia, zawodowo przygotowani, opolska szkoła przedsiębiorczości, przyjazna szkoła, ustawiczny rozwój i edu-nawigator;
- pakiet „Opieka żłobkowo-przedszkolna”, która obejmie rozwój kompleksowej opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem, zwiększenie dostępu do usług żłobkowo-przedszkolnych oraz wspieranie rozwoju infrastruktury przyjaznej rodzicom. Realizacja nastąpi poprzez działania takie jak już jestem – bezpieczna ciąża i poród, godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz strefa małych stóp (przestrzeń publiczna przyjazna dzieciom);
- pakiet „Złota jesień” na który złożą się działania ukierunkowane na zwiększanie dostępu do usług na rzecz osób starszych (w szczególności powołanie opolskiego klastra usług senioralnych) oraz wzrost aktywności osób starszych.

Inicjatywy wspierające główny nurt działań to „Inwestujemy w rodzinę” – wsparcie ukierunkowane na pieczę zastępczą oraz Opolska Karta Rodziny i Seniora.

Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku będzie opiniowany równoległe przez Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej i Środowiska oraz Zespół ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej.